

Middag over internationaal befaamd middeleeuws Breda's toneelstuk

Zondagmiddag 24 januari 2016 stond in het teken van het *spel vanden heilighen Sacramente van Nyeuwervaert*. Dit toneelstuk werd rond het jaar 1500 geschreven door de Brusselse stadsdichter Jan Smeken (1450-1517). In 2017 wordt zijn 500ste sterfdag herdacht.

Bij gelegenheid van het 5 ½ Eeuwfeest van de oprichting van het Gilde van het Sacrament van Niervaert werd in 2013 het initiatief genomen voor een hertaling van deze laatmiddeleeuwse tekst in hedendaags Nederlands. Aan die nieuwe editie wordt nog altijd gewerkt door dr. W. Kuiper (Universiteit Amsterdam) en dr. L. Jongen (Universiteit Leiden). Het Gilde streeft naar een uitgave van de editie Kuiper & Jongen in 2017 en naar een herleving van dit spel in multimediale vorm.

Van de hand van de heer Ad C. Maas uit Leende verscheen in november 2015 bij uitgeverij Aspekt het boek *Breda en Nyeuwervaert. Een 'mirakel', een mirakelspel en een wonderlijke devotie. De katholieke Nassaus en de Sacramentsdevotie*.

De studiemiddag werd geopend met een presentatie door de heer Ad C. Maas van zijn boek dat eveneens te koop werd aangeboden. In zijn geestige voordracht ging hij in op de drie belangrijkste discussiethema's die in zijn boek aan de orde worden gesteld, namelijk: de reconstructie van de plaats waar het wonder van Nyeuwervaert plaats vond, de datering van het oorspronkelijke sacramentsspel en de mogelijkheid van een ouder retabel. Hij poneerde deze thema's als hypothesen en benoemde de aanwijzingen die hij daarvoor gevonden heeft. Maas bracht deze discussiethema's vooral naar voren om daarmee vervolgonderzoek aan te moedigen.

Ad Maas

Breda en Nyeuwervaert

*Een 'mirakel', een mirakelspel en een
wonderlijke devotie*

Dr. Nadia T. van Pelt promoveerde in 2014 aan de Universiteit Southampton (Engeland) op middeleeuws dramatooneel. In haar onderzoek besteedde ze ook aandacht aan het Bredase toneelstuk. Momenteel is zij verbonden aan de Universiteit te Leiden.

Dr. N.T. van Pelt

Prof. L. Dequecker en Gildeheer Mr. de Koning

Dr. van Pelt plaatste in haar boeiende lezing het toneelstuk in een Europese context van sacramentsmirakelen, Jodenvervolging, en lokale politiek, en nam de toehoorder mee op een tocht door Italiaanse piazza's, Engelse kerkhoven, en Franse brieven, om uit te komen in vroegmodern Breda. Van Pelt: “Het Bredaas Sacramentsspel is uniek in zijn soort: Niet alleen is dit stuk het enige overgebleven Europese sacramentsspel dat vrij is van antisemitische gevoelens; het geeft ons ook een gedetailleerde kijk op het stads- en gildeleven van laat vijftiende-eeuws en vroeg zestiende-eeuws Breda”.

De lezingen werden gehouden in een goed gevulde Catharinakerk op het Begijnhof Breda. Aanwezig waren onder andere Prof. L. Dequecker (Universiteit Leuven) en Prof. R. Sleiderink (Universiteit Brussel).